

Бібліотеки, музеї, архіви у формуванні інтелектуального та інформаційного простору

11–13 квітня 2006 р. у м. Москва відбулася щорічна міжнародна наукова конференція «Рум'янцевські читання-2006». Співорганізаторами заходу стали Федеральна агенція з культури та кінематографії Російської Федерації, Російська державна бібліотека (РДБ), Державна Третьяковська галерея за підтримки ряду інституцій: Бюро ЮНЕСКО у Москві, Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (IFLA), Міжнародної ради музеїв ЮНЕСКО (ICOM), Бібліотечної Асамблеї Євразії, Центру з проблем інформатизації сфери культури, Центру бібліотечних інноваційних технологій РДБ.

Рум'янцевські читання є традиційною науковою конференцією Російської державної бібліотеки. Цього року з ініціативи директора з наукової та видавничої діяльності РДБ **К. В. Ніканорової** тематику конференції було розширено, до обговорення та вирішення актуальних питань розвитку інформаційної сфери було залучено провідних фахівців архівної, музейної сфери, фахівців з інтелектуальної власності, представників вищих навчальних закладів, інформаційних установ та культурно-просвітницьких центрів Росії, країн СНД, далекого зарубіжжя. Як зазначали організатори, інтерес до визначеної тематики конференції виявився ще на етапі реєстрації учасни-

ків, яку можна було здійснити безпосередньо на сайті РДБ, та, відповідно, представити в електронній формі матеріали виступу (www.rumchden.rsl.ru/2006). Усього в Рум'янцевських читаннях взяло участь понад 350 фахівців із 25 регіонів Росії та інших країн. Відбулось активне обговорення нагальних проблем розвитку культурно-просвітницької та науково-інформаційної сфер в умовах становлення інформаційного суспільства, завдань, які мають виконувати соціокультурні інституції в сучасній суспільній інфраструктурі.

Конференція працювала у пленарному і секційному режимах. 11 квітня пленарне засідання проходило у приміщенні Інженерного корпусу Державної Третяковської галереї. Проблематика виголошених доповідей зосереджувалася довкола філософського, культурологічного та загальноцивілізаційного контексту перспектив розвитку гуманітарної та інтелектуальної сфери Росії та світу.

Ключовою доповіддю пленарного засідання був виступ В. К. Сгорова, президент-ректора Російської академії державної служби при Президенті Російської Федерації «Виклики культури ХХІ століття», який визначив рівень обговорення проблем, підкреслив філософсько-гуманістичний підхід до розгляду базових проблем дилеми «культура і глобалізація».

Важливою подією в діяльності конференції стала участь в її роботі координатора ІФЛА Купмена Шорда, який присвятив свою доповідь сучасній організаційній структурі та основним напрямам діяльності Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ і ролі бібліотек у суспільстві знань.

До кола доповідачів пленарного засідання було залучено широковідомих, авторитетних фахівців у галузі архівної та музейної справи, релігієзнавства, мистецтвознавства, авторського права, зокрема С. В. МIRONENKA, директора Державного архіву РФ; В. Б. Ремізова, директора Державного музею Л. М. Толстого; О. І. Шкурка, генерального директора Державного історичного музею; В. О. Родіонова, генерального директора Державної Третяковської галереї; О. І. Комеча, директора Державного інституту мистецтвознавства; С. Л. Кравца, керівника Церковно-наукового центру «Православна енциклопедія»; В. В. Терлецького, генерального директора Російського авторського товариства «КОПИРУС» та інших.

Думку бібліотечної спільноти представляли керівники найпотужніших бібліотечно-інформаційних центрів Росії. У доповіді В. В. Федорова, генерального директора Російської державної бібліотеки було розглянуто проблеми ресурсного забезпечення діяльності бібліотек із формування інформаційно-інтелектуального простору. В. М. Зайцев, генеральний директор Російської національної бібліотеки, зосередив увагу присутніх на питаннях відповідальності національної бібліотеки за розвиток інфосфери країни, за створення національного цифрового сегмента світової інфосфери. В. П. Леонов, директор Бібліотеки Російської академії наук, окреслив філософсько-культурологічну постановку проблеми «Книга як космічний суб'єкт». Розкриттю змісту креативної функції бібліотек – відтворення культури та мистецтва присвятила свій виступ А. А. Колганова, директорка Російської державної бібліотеки з мистецтва.

Секції «Наукові дослідження як фактор інноваційного розвитку соціокультурних інститутів», «Дослідницька робота з розкриття фондів», «Проблеми формування і функціонування електронних бібліотек», «Історичні та історіографічні дослідження», круглий стіл «Нові підходи до управління бібліотекою. Організаційна культура бібліотеки», пленум Міжрегіонального комітету з каталогізації проходили 12 квітня у приміщеннях РДБ. 13 квітня відбулась виїзна сесія учасників конференції «Просвітницька роль М. П. Рум'янцева в культурі Росії».

В офіційному звіті про роботу конференції зазначено, що цілісність бібліотечної науки і практики, ефективність міжвідомчої та внутрішньовідомчої взаємодії різних установ і організацій гуманітарного профілю було продемонстровано у ході роботи саме секції «Наукові дослідження як фактор інноваційного розвитку соціокультурних інститутів». Участь у роботі конференції представників різних бібліотек, у тому числі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, дало змогу представити різні напрями розвитку бібліотекознавства та бібліографознавства в інноваційному напрямі. Предметом активного наукового обговорення стали питання трансформації функцій бібліотеки (повідь д-ра пед. наук Н. С. Добриніної), діяльність інформаційних установ як організаторів, зберігачів та розповсюджувачів документованого знання (концепцію було представлено д-ром пед. наук М. Я. Дворкіною), особливе значення нормативного бібліографознавства в контексті синергетики та пост(нео)бібліографії (виступ д-ра пед. наук В. О. Фокеєва), інноваційний досвід у формуванні та дослідженні документно-інформаційних ресурсів НБУВ було представлено у автора даного матеріалу.

Потрібно також відзначити, що вперше у рамках Рум'янцевських читань пройшов Пленум Міжрегіонального комітету з каталогізації (МКК), організаторами якого виступили РДБ, РНБ та РБА. Мета Пленуму – обговорення підсумків роботи авторського колективу з перегляду національних правил каталогізації, а саме підготовка «Російських правил каталогізації». У роботі Пленуму взяли участь 120 фахівців із 25 регіонів РФ, що дозволило не тільки поінформувати учасників про результати 5-річної роботи авторського колективу, визначити новачі і специфіку правил для каталогізації, але й прийняти рішення, які визначатимуть подальшу роботу в цьому напрямі. У цілому основні положення «Російських правил каталогізації» було схвалено і передбачена можливість їх завершального доопрацювання до 1 серпня 2006 р. Планується (відповідно до пропозицій учасників Пленуму) виставити Правила на сайтах «ЛИБНЕТ», РДБ, РБА з подальшим виданням.

Інформаційну підтримку заходів конференції здійснювали журнали «Библиотековедение», «Вестник БAE», видавництво РДБ «Пашков дом», портал «Библиотеки России», портал «Музеи России».

*Олена Воскобойнікова-Гузєва,
ст. наук. співробітниц,
в. о. директора Інституту
бібліотекознавства НБУВ, канд. іст. наук*